

PROTI PREISKAVI PARNIKOV

Ajnik Hull vložil protest

LASTNIKI AMERŠKIH PARNIKOV SO VLOŽILI PROTEST PRI DRŽAV. DEPARTMENTU. Poglej tega, da je nemška križarka zajela ameriški tovorni parnik City of Flint, je ravno tako važno pomorski plovbi dejstvo, da so Angleži in Francozi odločili se je pričela sedanja vojna, zadržali in preprečili 18 ameriških parnikov, ki bi po njihovem namenu mogli voziti kontrabant.

PARNIKI SO BILI DOLGO ZADRŽANI

Nekatere ameriške parnike so angleške oblasti držale po celih 13 dni, francoske oblasti pa celo po 22 dni. Blago, ki je bilo označeno kot kontrabant in je bilo namenjeno v Nemčijo, ali pa v kakšno drugo državo in bi bilo pozneje prepeljano v Nemčijo, je bilo zloženo s parnika in lastnikom parnika bo za blago plačano.

Lastniki parnikov so zaradi počasnosti angleške kontrabantne kontrole vložili protest pri državnem departmentu v Washingtonu. Na pritožbo državnega departmenta so Angleži izdelali nov načrt hitrejšo preiskavo parnikov. Ameriškim lastnikom parnikov je bilo naročeno, da pošljejo v London po zračni pošti seznam blaga, predno odplujejo iz kakega ameriškega pristanišča.

Parnik City of Flint na potu v Hamburg

KODANJ, Danska, 30. oktobra. — Kot se poroča, je ameriški tovorni parnik pod poveljstvom nemške posadke na potu iz Murmansk v Nemčijo. Na svoji vožnji bo moral premagati veliko nevarnost, kajti prebiti bo moral angleško mornarico blokado in voziti skozi nemško polje min, kjer zadnji viharji odtrgali mnogo min, ki sedaj prosto plavajo po morju.

Morje je splavilo na obrežje v danskem pristanišču Stege več teh bomb. Pred enim tednom je na morju kraju nemška patrolna ladja Este zadela oboroženo in se je potopila in z njo 69 mož posadke. Zadnja dva dneva je morje splavilo okoli 30 odtrganih min.

NEMŠKE LADJE bodo sprejele parnik v varstvo. Četudi bodo parnik City of Flint, ko se bo bližal nemškemu obalju, sprejele v svoje varstvo nemške bojne ladje, bo še vedno v nevarnosti, dokler ne bodo nemške ladje polovile plavalnih min, kar pa je sedaj vsled viharnega morja zelo težavno.

Parnik bo vozil en teden v Hamburg

Nemci pravijo, da bo parnik City of Flint vzelo sedem dni, da prevozi 1300 milj dolgo pot iz Murmansk v Hamburg ali čisto drugo nemško pristanišče. Danski mornariški krogi pa trjujejo, da bo parnik to pot napravil v štirih dneh.

BERLIN, Nemčija, 30. oktobra. — Nad ameriški parnik City of Flint je bila raztegnjena senca nemške vojaške tajnosti. Nemška vlada je naznanila, da pluje parnik pod svastiko zastavo in da se nahaja nekje med Murmansk in Hamburgom. Natančnega kraja pa zaradi vojaških tajnosti ne mara dati.

VSE JE TIHO NA ZAPADNI FRONTI

PARIZ, Francija, 30. okt. — Edino bojevanje na zapadni fronti je bilo v tem, da so nemški vojaki z balončki ob ugodnem vremenu poslali v francoske vrste sporočilo, da se Nemčija ne mara bojevati s Francijo.

Poročilo francoskega vrhovnega poveljstva pravi, da je na zapadni fronti ves dan vladal mir. Nemško vrhovno poveljstvo pa pravi, da se ni nič posebnega dogodilo.

POGREB NEMŠKIH MORNARJEV

LILLE, Francija, 30. oktobra. — V Lille so Francozi z vojaškimi častniki pokopali enega nemškega častnika in 5 mornarjev neke nemške podmornice, katero je potopila neka angleška bojna ladja v Angleškem kanalu.

Med angleškimi in francoskimi častniki in vojniki je bilo mnogo ljudi, ki so molče gledali pogrebne obrede, predno so bile krste položene v skupni grob. Lesene krste so bile pogrebne z nemško črno-belo-rdečo zastavo, ne pa s svastiko.

Nemiri na Češkem

V Pragi so bile ubite štiri osebe. — Obhajali so obletnico ustanovitve republike.

PRAGA, Češka, 29. okt. — Velike množice ljudi so se počasi in molče pomikale po praških ulicah v spomin na ustanovitev čehoslovaške republike pred 21 leti.

Nadeli so si nedeljsko obleko in vsakdo je nosil črno kravato in na rokavih črn trak v znak žalosti nad smrtjo republike.

Tekom dneva je prišlo nekaj spopadov, proti večeru pa so se pričeli izgrede, tekoči katerih so bile ubite štiri osebe, je bilo ranjenih neznano število in aretiranih na tisoče.

Demonstracije so prekinile dosedanje meje hihega žalovanja, ki ga kažejo Čehi od časa, ko so Nemci pred sedmimi meseci vkorakali v Prago.

Policija je zaprla veliki Vavclavski trg, kjer so se Čehi pri narodnih demonstracijah zbirali že stoletja.

Sinoči so iz Prage odpeljali 300, iz Brna pa 200 poljskih Židov na Poljsko.

PRAGA, Češka, 29. okt. — Tekom obhajanja 21. obletnice ustanovitve čehoslovaške republike je prišlo ponovno do velikih demonstracij, v katerih je bilo ranjenih več Čehov in Nemcev. Štiri osebe so bile ubite. Na različnih krajih Prage je bilo slišati streljanje. Demonstracije so se vršile do ponoči, ko so se pričeli ljudje razhajati.

BORAH HVALI prijateljske odnose

WASHINGTON, D. C., 25. sep. — Senator Borah je rekel danes: — Odnosaji med Združenimi državami in Kanado so tako prijateljski, da bi bilo naravnost nesmiselno izboljševati jih. Več Kanadcev me je prosilo, naj zavzamem se za izboljšanje teh odnosov. Tega ni treba. Tako dobro so, da jih ni mogoče izboljšati.

VPLIV VOJNE na amer. farmerstvo

WASHINGTON, D. C., 29. oktobra. — Bodoče leto bo ameriški farmerski program odvisen od uspehov oziroma neuspehov nemških submarinov. Ako bo nemška kampanja uspešna proti francoskim in angleškim ladjam, bo poljedelški urad svetoval farmerjem obdelati več zemlje. Če bo pa Francozom in Angležem mogoče dobivati iz svojih lastnih kolonij in dominijev dovolj živil, ameriškim farmerjem ne bo mogoče prodati v inozemstvo dosti pridelkov. Kakor sedaj kaže, so nemški submarini precej uspešni ter stla angleška in francoska paraplomba resno ovirani.

Balkanske države proti sov. Rusiji

Kralj Karol se je posvetoval s štirimi poslanci. — Jugoslavija je posvarila Bolgarsko pred Sovjetsko Rusijo.

BUKAREŠTA, Romunska, 29. okt. — Ko se razteza senca sovjetske Rusije po prestolih jugovzhodne Evrope, se je kralj Karol na tajni konferenci sestal skupno s svojim ministrom Grigorijem Jalencem s poslanci Turčije, Bolgarske, Grške in Jugoslavije.

Diplomati so se na konferenci posvetovali o nadaljnjih ukrepih, predno se sestane ruski najvišji sovjet v torek v Moskvi, kjer bo vnanji komisar Vjačeslav M. Molotov poslal namere Rusije v jugovzhodni Evropi.

Romunski ministerski predsednik Argetoianu in jugoslovanski ministerski predsednik Dragiša Cvetković sta imela v Vršacu ob romunski-jugoslovanski meji štiriurno konferenco.

Diplomati v Beogradu pravijo, da se je jugoslovanska vlada odločila, da posvari Bolgarsko, da bi njeno ljubimkovanje z Rusijo utegnilo imeti slabe posledice za ves Balkan.

V Sofiji se je italijanski poslanik za zaprtimi vrati dalje časa posvetoval z bolgarskim ministerskim predsednikom Grigorijem Kiosejanovom. Italijanski poslanik je odsvetoval Kiosejanov, da bi prišla Bolgarska pod sovjetski vpliv.

Grška pazno gleda na Bolgarsko, ako bi mogoče od nje zahtevala kaj ozemlja. Tudi Madžarska ima pazno oko na diplomatske manevre v balkanskih prestolnicah.

Politični krogi razpravljajo o tesnem sodelovanju med Madžarsko, Romunsko in Jugoslavijo pod vodstvom Italije. Na Bolgarskem se ljudstvo zelo zavzema za sovjetsko Rusijo.

Velika nervoznost je zavladala po balkanskih državah, ker je ruska vlada naznanila, da je tujim ladjam dovoljen vstop v Črno morje samo s posebnim dovoljenjem ruske vlade in z ruskim pilotom, ker so bile položene mine.

BEOGRAD, Jugoslavija, 29. oktobra. — Uradna časniškarska agentura "Avala" zanika, da bi se bil ministerski predsednik Dragiša Cvetković sestal z romunskim ministerskim predsednikom v Vršacu.

Trgovina med Jugoslavijo in Nemčijo je skoro popolnoma prestala, ker je bila med obema državama vstavljena poštna in brzojavna zveza; osebni promet po železnicah pa je normalen, tovorni promet pa je zelo oviran.

OTROŠKA paraliza v Kentuckyju

RESTONSBURG, Ky., 27. okt. — V petih vzhodnih okrajih se je pojavilo 63 slučajev otroške paralize. V Louisville

Delavske zahteve

Ameriška delavska federacija svari pred višanjem cen. Industri-jalci lahko več plačajo.

WASHINGTON, D. C., 29. okt. — Ameriška delavska federacija pravi v svojem mesečnem poročilu: — Ameriško delavstvo je upravičeno do svojega deleža pri naraščajočem narodnem dohodku. Le na ta način bo mogoče trgovska izboljšanja trajno ohraniti. Prodnikijski stroški tega ali onega predmeta so manjši, če industrija izdeluje predmet v velikih množinah. Vseledtega je industrija zmožna povišati delavske plače. Za povišanje plač ne more veljati nobeno enotno pravilo, ampak je treba v to svrhu preiskati produkcijske stroške vsakega posameznega podjetja.

Slično izjavo je nedavno podal predsednik Roosevelt časnikarjem.

Federacija poziva svoje člane, naj ji poročajo o vsakem slučaju pretiranega višanja cen. Pretirana draginja mora prejeti ali slej povzročiti gospodarski polom. V primeri z lastnim letom se je v prvih devetih mesecih tekočega leta narodni dohodek (plače, dividende, obresti itd.) povečal za dva tisoč milijonov dolarjev.

je sporočil dr. F. W. Candil, da se je bolezen razvila že v praveco epidemijo, kajti pred nekaj dnevi je bilo le štirideset slučajev. Oboleni so večinoma otroci v starosti od treh mesecev do trinajstih let.

Iz Jugoslavije

Intenzivno delo za definitivno razmejitve in prenos pristojnosti na Banovino Hrvatsko

BEOGRAD, 22. okt. — Se nadalje se intenzivno dela za prenos pristojnosti z raznih ministrstev na Banovino Hrvatsko. Zadnje dni se vrši nekaj konferenc v vladnem predsedništvu in kabinetu ministra brez listnice dr. Mihajla Konstantinovića, na katerih se razpravlja prenos pristojnosti z gradbenega ministrstva. Na zadnji konferenci, ki so je je udeležili gradbeni minister dr. Miha Krek, pravosodni minister dr. Laza Marković in pa ministra brez listnice dr. Barisa Smoljan in dr. Mihajlo Konstantinović, so se urejevali razni zakonski predpisi glede prenosa pristojnosti z gradbenega ministrstva, ki bodo v kar najkrajšem času objavljeni.

Minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Srdjan Budisavljević je obiskal ministra dr. Mihajla Konstantinovića, ob kateri priliki se je pretežal prenos pristojnosti iz področja ministrstva socialne politike in narodnega zdravja na banovino Hrvatsko. Po tem se vrše že tudi zadnje priprave za definitivno razmejitve pristojnosti, ki se bo z njimi naredni sporazum popolnoma izvedel v delovanje in življenje. — (J. K.)

Odkupovanje hrane za ustvaritev zaloge

BEOGRAD, 22. okt. (J. K.) — Te dni se prične odkupovanje hrane za ustvaritev zaloge preostajajočih živil, ki je potrebna vsaki državi tudi drugače, a posebno pa še v današnjih nemirnih časih. Odkupovanje hrane se bo vršilo po že obstoječih ustanovah, privilegiranem zavodu, poljedelskih zadrugah in posameznikih, ki vsi imajo že organizirani aparat za kupovanje in vodstvo teh poslov. V ta namen je država odobrila kot prvi del prvi kredit od 620 milijonov dinarjev. Iz tega kredita se porabi za nabavo 15 tisoč vagonov pšenice, 20 tisoč vagonov koruze in okoli pet tisoč vagonov razne druge hrane. Enako se bo postopalo tudi z letošnjo preostalo pšenico, ki je dobro obrodila in od katere se bo, kakor se z gotovostjo računa, mogla dati na stran tudi za izvoz dokajšna količina.

Priprave za veliko proslavo 1000-letnice vstopa Hrvatov v kršćanstvo

ZAGREB, 22. okt. (J. K.) — V zvezi s proslavo 1000-letnice vstopa Hrvatov v kršćansko vero se bo skoro vršila v Zagrebu na kar najsvečaniji način posvetitev krasne nove bazi-like.

Posebni znaki za orožniško brigado Hrvatske

ZAGREB, 22. okt. (J. K.) — V zvezi z organiziranjem orožniške brigade Banovine Hrvatske prinaša "Jutarnji List" sledečo vest: "Člani posebne orožniške brigade banovine Hrvatske bodo v bistvu nosili dosedanje uniforme, ali namesto dosedanjih kap dobe nove z grbom Banovine Hrvatske." — "Hrvatski List" pravi v zvezi s to vestjo, da bo imela orožniška brigada Banovine Hrvatske tri tisoč žandarjev.

Tekme za pospeševanje glasbene umetnosti

BEOGRAD, 22. okt. (J. K.) — Naše Združenje prijateljev glasbe je tudi to leto razpisalo glasbeno tekmo za eno instrumentalno skladbo in eno delo glasbenega značaja sploh. To Združenje prispeva mnogo z razpisavanjem raznih glasbenih tekem k razvoju naše glasbene umetnosti.

(Nadaljevanje na 2. str.)

ŠVICARSKA ARMADA JE PRIPRAVLJENA

Švicarska vojska se je nastanila na trgu nekega mesta ob nemški meji in je pripravljena na vse.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)Frank Sakar, President
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
314 WEST 18th STREETJ. Lupsha, Sec.
NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Na celo leto, valja list na Ameriko	Na New York na celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inostranstvo na celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJI IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 314 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHICAGO 5-1243

NOVA NEUTRALNOSTNA POSTAVA

Po dolgotrajni debati je ameriški senat odobril predloženi predlog za izpremembo nevtralnostne postave. Predlog je naletel splošno na odločen odpor, pozneje se je pa opozicija omilila, in senat je postavil odobril izpremenjeni obliki. Odobriti jo mora še poslanska zbornica, kar se bo zgodilo najbrže še tekoči teden.

Nova postava določa: — Predpisi nove postave stopijo v veljavo, ko odloči predsednik oziroma senat, da obstoji vojno stanje. Svrha postave je, zagotoviti Združenim državam mir in varnost.

Embargo (prepoved prodaje orožja) bo preklican. Bojujočim se državam bo dovoljeno prodajati orožje, ako plačajo zanj v gotovini. Ameriškim ladjam ne bo dovoljeno dovajati orožja katerikoli bojujoči se državi v katerikoli delu sveta.

Ameriškim ladjam je prepovedano transportirati blago ali petnike v pristanišča bojujočih se držav. Izvzeta so le pristanišča v Atlantiku južno od 35. širinske stopinje v Pacifiku in Indijskem oceanu, na Kitajskem, v tasmanskem in arabskem vodstvu in v Bengalskem zalivu. Transport po železnici, zraku in v vodi v Kanado je dovoljen.

Transport vsega materiala v bojujoče se države je prepovedan, dokler ne predloži poveljnik parnika pristaniškim oblastim zaprisežene izjave, da je lastniška pravica prenesena na tujo vlado, korporacijo, agenturo ali na ime tujega državljanca.

Predsednik ima pravico določiti nevarne cone v okolici pristanišč bojujočih se držav ter izjemne cone, v katere ne smejo ameriške ladje.

Vse blago, ki ga odpeljejo iz ameriških pristanišč, mora biti plačano v gotovini.

Predsednik ima pravico prepovedati submarinom oziroma oboroženim trgovskim ladjam prihod v ameriški pristanišča.

Z nekaterimi redkimi izjemami je ameriškim državljanom prepovedano potovati na ladjah bojujočih se držav.

Postava se ne tiče ameriških republik, ako so v vojni s kako neameriško državo, kot je naprimer sedaj Kanada.

Municipijska oblast bo še nadalje poslovala ter bo nadzorovala izdelovanje in eksport orožja potom licence.

Za prekršenje določb te postave je določena najvišja globa \$50.000 in pet let zapor.

Iz tega je razvidno, da je predsednik prodril z vseni svojimi zahtevami. Postava bo uveljavljena z nekaterimi ne bistvenimi izpremembami. S tem bo završena ena najvažnejših nalog, ki si jih je zadala Rooseveltova administracija.

Iz Jugoslavije

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Priprave za pomladansko Umetniško razstavo

BEOGRAD, 22. okt. (J.K.)—Najlepše umetniške manifestacije v Beogradu so pomladanske in jesenske umetniške razstave v Umetniškem paviljonu na Kalimegdanu, ki se jih udeležujejo vsi umetniki katerekoli umetniške panog iz Jugoslavije in mnogi iz tujine. Letošnja umetniška pomladanska razstava bi imela nadkriliti vse dosedanje, ker bodo vsi jugoslovanski umetniki nastopili vzajemno, a iz tujine je prijavljeno že veliko število del od najboljših inozemskih umetnikov.

O sklepu angleško-francosko-turškega pakta

BEOGRAD, 22. okt. (J.K.)—Mestni tisk počasi veliko pozornost sklanja angleško-francosko-turškega pakta. Listi so glasno poudarjajo, da je s tem dogovorom zajamčena vzajemna pomoč proti morebitnim napadom, ali obenem pa da ni pakt naperjen proti nobeni državi. Pakt je veliko mirovno delo, ne samo za dežele podpisnice, nego tudi za vse nevtralne države, zlasti pa še za one na Balkanu, ki ga zastran tega tudi najbolj pozdravljajo. Tisti, ki so sestavljali pakt, so bili prežeti z idejo miru in varnosti. Zato je pa tisti pakt negacija vsake ideje o napadanju.

Zagrebaške "Novosti" o sklenitvi nenapadnega pakta med Romunsko in Rusijo

BEOGRAD, 22. okt. (J.K.)—Vred vesti, češ, da se ima tudi Romunski spustiti v pogovore z Rusijo za sklenitev posebnega nenapadnega sporazuma, prihajajo "Novosti" do zaključka, da pride kaj težko do tega, ker se je Romunija do sedaj branila podpisati s kako državo kakršnokoli obveznost, ki bi bila v protislovju s njenimi obveznostmi do zapadnih sil.

Primorske Vesti

Zelo slaba letina na goriškem

Kot je bilo že poročano, bo letos zlasti vsa Goriška prizadeta z izredno slabo letino. Koj v spomladu, ko je polje potrebovalo sonca, je neprestano lil dež, da se posevki niso mogli normalno razviti, nato pa je nastopila suša, ki trajala z majhnimi izjemami že par mesecev. Prekinjali jo je od časa do časa tako močni viharji, da zgledata ponekod s krompirjem posejane njive kot požete. Ta prava neurja so ponekod uničila tudi skoro vse žito, ki je sicer obetalo precej dobro letino. Še posebno hudo pa je suša pritiskala zadnji mesec. Silna vročina vlada in vsak dan se nebo pooblači ter ljudje že upajo, da bo vendar zopet nekaj močje, pa vedno zapiha močan veter, ki razžene oblake tako, da ne vade niti kaplja dežja. Ve ter povzroča dvakratno škodo ker poleg tega, da odganja dež, suši že itak vso od suše razpokano zemljo.

Kmetje nabirajo napol uvelo listje dreves, da ž njim krmijo prašiče. Edini pridelek, ki je kmetom nekaj prinesel, so bile češnje, poletne zelenjave, s katero so vedno dosti zaslužili, letos pa ne bo nič. Tako je znani in cenjeni goriški radič tako zelo prizadet po suši, da ga skoro ne bo kaj za prodajo.

Radi tega so tudi cene pridelkom zelo poskočile. Najboljši dokaz o skoro katastrofalno slabi letini je izredna draginja vsem poljskim pridelkom na goriškem trgu, ki raste iz dneva v dan. Če bo suša še dalje tako pritiskala, ne bodo imeli kmetje skoraj kaj pospraviti v jeseni z njiv ter bodo obento oškodovani tudi pri svojem najvažnejšem pridelku — vinu. Zato ni čudno, če ljudje obupujejo in so prestrašeni ter polni skrbi, kako bodo preživeli dolgo zimo in kako odplačevali visoke davke, ki so še ob dobrih letinah in zaslužku komaj znošljivi.

Umor v Krnici pri Ledinah

V Krnici pri Ledinah so našli mrtvega na svojem stanovanju kmetovalca Franca Dežela. Takoj so ugotovili, da je Dežela umrl nasilne smrti zaradi poškodb po telesu, ki so bile nekatere smrtno. Uvedena je bila takoj preiskava, ki ni dala v prvem času nobenih rezultatov. Kmalu pa je bil pojasnjen ta umor. Karabi-

nerji so aretirali njegovo ženo Josipino Mlinar, staro 32 let, ki je zločin priznala in izpovedala, kako in zakaj je storila to dejanje. Po njenem izkazu je prišlo med obema zakoncenca do ostrega prepira zaradi ljubosumnosti. V napadu jeze in besnosti je Mlinarjeva po-erabila pilo in zadala nekaj udarcev svojemu možu, ki je takoj padel na tla. Kmalu za tem je Dežela umrl zaradi zadobljenih ran na glavi. Mlinarjeva je bila predana sodišču.

Sneg v Podbrodu

Ko je ob koncu septembra nastopila nagla sprememba vremena, je po gorah padal sneg. Iz Podbrda javljajo, da je snežna plast pokrila okolico in trg. V višjih legah in na obmejnih prehodih je bila plast debela 5 cm.

Gorica:

Zaradi pomanjkanja dokazov so bili pred sodiščem oproščeni 51-letni Josip Vončina, 2-letni Rafael Vončina, 20-letni Cveto Vončina in 19-letni Miroslav Vončina, vsi iz Lokaveca. Osuili so jih, da so pokradli nekaj lesa Josipu Mladonu.

Rafael Ko-mač iz Idrije je bil kaznovan na 7 mesecev zaporu in 1000 lir denarne kazni, ker je ogoljufal Ivano Mrakovo in Enilijo Glihovo za 100 lir. Rekel je, da ga je Ivan Jurajčič, mož Ivane, pooblastil naj prevzame denar od njegove žene, kar pa ni bilo res.

Sv. Križ pri Trstu:

Pred trž. sodiščem je bil obsojen Virgilij Košta na 1 mesec zaporu in 350 lir denarne kazni, ker je hotel odnesti iz ladjedelnice v Trzinu nekaj bakra.

Trst:

Umrli so: Milan Negode star 53 let; Rožman Olga, stara 61 let; Ida Božić, roj. Perić, stara 32 let; Anton Sosič, star 87 let; Vincenc Sosič, star 66 let; Matuljič Marija stara 84 let; Colja Marij star 12 let.

Goriška deželna uprava

Odbor goriške deželne uprave je imel v sredo 27. sept. sejo, kateri je prvi prisostvoval novi goriški prefekt dr. Gavani. Na dnevnem redu je bila dolga vrsta zadev, ki se tičejo občinskih uprav v deželi.

Svojevrsno zdravljenje "oslovskega kašlja"

Novi tržaški letalec ima sedemdesetletnega sinčka, ki ga je več kot mesec dni mučil tako zvani "oslovski kašelj." Za zdravljenje te silne otroške bolezn zdravniki zelo tople priporočajo spremenilo zraka. Tako je brijtni Tržačan prišel na izvirno misel: naj si je civilno letalo in je z njim z goriškega letališča odpeljal kašljajočega sinčka v značne višave. Po 45 minutah je bil zdravljeni zlet, ki je dosegel višino 2000 m končan. Mali potnik je med poletom sladko zasnal. Ko je stroj pristal, se je prebudil in se je ves srečen smehljaj očetu in številni družbi, ki ga je pričakovala. V koliko je sicer velika, vendar nagla sprememba zraka malčku pomagala k ozdravljenju, ne vemo, vsekakor je pa najbrž dosegel višinsko prvenstvo. Težko, da je bil pred njim že kak 7-mesečni otrok z letalom nad 2000 metrov visoko v zraku.

Še vedno žrtve vojnega streliva

Pred dnevi so našli nepremišljeni, za vsakdanji kruh se boreči mladeniči v pobočju Sv. Gabrijela zasuto, vendar dobro ohranjeno kaverno, v kateri je bila še lepa zaloga raznih granat. Pričeli so jih spravljati in prazniti. Pri tem nevarnem delu se je pripetila huda nesreča. Granata je eksplodirala in hudo razmesarila 21-letnega Franca Struklja iz Ozeljani pri Šempas. njegovega tovariša Košto je pa ranila. Struklja so prepeljali v goriško bolnišnico, kjer je pa kmalu izdihnil.

Večni popotniki

Pred kratkim je umrl v zapadni Virginiji neki možak, ki je ostavil veliko imetje. 50.000 dolarjev od tega naj bi prejel njegov bratranec, neki 56-letni Fred Sharpe. O tem niso točneje vedeli, kje se mudi, ba je bil nekje okrog Chicaga. Ker dedščine brez njegove narzvočnosti in pristanka niso mogli razdeliti, se je neki drugi dedič odpravil na pot v Chicago ter se je tam obrnil na policijo, da bi poiskala moža, ki naj bi mu sponočila veselo vest, da je podedoval 50.000 dolarjev. Po daljšem iskanju so Freda v resnici našli, njegovo stanovanje je bilo v nekem banku in ležal je baš na klopi. Ko ga je policist zbudil, in mu povedal o dedščini ter ga pozval, naj bi odšel takoj k razdelitvi imovine, je odgovoril Sharpe popolnoma brezbržno: "Tako? Saj se vendar tako ne mudi. Preložimo na jutri — danes grem ribariti."

Ta Fred Sharpe ki ga 50 tisoč dolarjev ne spravi iz ravnotežja, pripada tipično ameriškenju čehu "hobojevcu" ljudi, ki v svojem življenju nikoli ne delajo, temveč samo potujejo in potujejo. To so ljudje, ki so malo pesniki, malo umetniki, malo muziki. Živijo v svojem posebnem svetu. Kako prav za prav živijo, nihče ne ve, a tisto malo, kar potrebujejo za življenje, dobe vedno na svojih potovanjih. Na lov ne hodijo, kvečjemu poberejo tu ali tam kakšno "izgubljenost" kakoško ali goloba, kakšno melono ali grozd. Imajo pa neko posebno nagnjenje do ribarenja, kajti to je delo, ki pospešuje filozofiranje.

V Združenih državah je dotrti takih hobojevcev, ki so medsebojno tovariško povezani in drug drugega takoj spoznajo, kadar se srečajo. Imajo svoj časnik in svoja društva in celo svojega "kralja" ki si ga izvolijo vsako leto. Vsi čutijo do bogastev tega sveta prezir, kakor Fred Sharpe. Ko so drugi hobojevi zvedeli za njegovo "srečo" so mu dejali, da se ne sme "predati." Vse kar potrebuje

Peter Zgaga

DVORNA PIVOVARNA

Nemško mesto Muenchen, ali kot mu pravimo po naše — Monakovo — ima dosti znamenitosti, najznačilnejša je pa Dvorna pivovarna (Hofbrauhaus), ki je nedavno obhajala 350. obletnico svojega obstanka.

Kdor presoja Nemce, posebno pa Bavare, po bivšem kaiserju ali Hitlerju, jim dela vnebovpijočo krivico. Bolj vedeli, zadovoljni in skromni ljudje kot so Bavarci menda ni nikjer drugje.

Ko sem se kot mlad fant odpravil po svetu in sem omenil, da me bo pot najbrž tudi v Monakovo zanesla, mi je več ljudi reklo: — Ko prideš tja, pojdi v Hofbrauhaus, ne bo ti žal.

Septembarskega jutra me pripelje vlak na monakovsky postajo. Prvega policista, ki ga srečam na ulici, vprašam za Hofbrauhaus. Po govorici me je poznal, da sem tujec in me je vprašal odkod. Za Avstrijo je vedel, ne pa za Kranjsko in za Ljubljano. Šele ko mu povem, da od nas ni daleč do

je od časa do časa kakšen dolarček, ki si ga lahko pridobi na ta ali oni način, v ostalem pa naj mu bo zadosti, da uživa sonce. Res se Sharpe zalovijo umazanih 50 tisoč dolarjev ni hotel odpovedati takšnemu užitku, tako da so njegovi sodediči na zadnje zahtevali in dosegli od oblasti, da so ga vtekli v nekakšen častni zapor, kjer ne more uživati sonca in kjer bo ostal toliko časa, dokler ne sprejme 50.000 dolarjev in omogoči tako tudi otalim dedičem, da poberejo svoje. Njegovi tovariši z belih cest pa so prepričani, da se ne bo vdal, kajti s toliko tisočaki v žepu ne more nihče ostati hobojevc.

Hobojevi niso edini romarji po ameriških cestah, temveč predstavljajo samo najvišjo stopnjo teh potovalcev. Poleg njih imajo še navadne "tramppe" ki ljubijo potovanje samo od časa do časa. Vnes pa sprejmejo zdaj tu zdaj tam kakšno delo. Ti trampci ne prosjajo, nimajo pa ničesar proti temu, če jim kdo kaj podari. Ko je neka stara dama nekemu trampu ponudila nekoč 10 centov za obed, se ta ni zahvalil, temveč je dejal: "Lijba gospa, zakaj mi ne daste še 10 centov za — nijačo?"

Hofbrauhaus je bil nad sto let priča nemške zgodovine. V njem so se zbirali srednjeveški vitezi in vojskaki, svodni meščani in tlačani, grški in podložniki, umetniški slava se je razvila pe vsem svetu, vojskovodje, i menitaši, kmetje, gorjani ljudje, o katerih ne veš kam jih prisodil.

V Hofbrauhausu se je v lo dne 24. februarja 1920 p zborovanje nemške narod socialistične stranke, na ka rem je Hitler razvil svoj p gram.

Vse se izpreminja, rod rododm lega v grob, politični nazor se umika političnemu r zoru, večerajšnja pravica je nes krivica, kar je nekoč vel lo za zločin, je danes don rodno dejanje. Vse je podvr no neprestani izpremembi, Hofbrauhaus je že stoletja bo še stoletja isti.

"Gemuetlichkeit" je bila Nemčiji postavno zatrti, d god se je pa morala umakn pritisku razmer, sredi Mon kova pa še vedno stoji nj spomenik.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V ITALIJO

Za \$ 6.30	Lir 100
\$ 12.00	Lir 200
\$ 24.00	Lir 400
\$ 36.00	Lir 600
\$ 48.00	Lir 800
\$ 60.00	Lir 1000
\$ 72.00	Lir 1200
\$ 84.00	Lir 1400
\$ 96.00	Lir 1600
\$ 108.00	Lir 1800
\$ 120.00	Lir 2000
\$ 132.00	Lir 2200
\$ 144.00	Lir 2400
\$ 156.00	Lir 2600
\$ 168.00	Lir 2800
\$ 180.00	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVEŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	—	\$ 2.60
200 Dinar.	—	5.00
300 Dinar.	—	7.25
400 Dinar.	—	9.50
500 Dinar.	—	11.75

ZARADI RAZMER V EVROPI so bile naše zvezne za denarne pošiljatve v Jugoslavijo začasno prekinjene. Sedaj pa smo dobili novo zvezo, po kateri je mogoče našim rojakom vtrčiti in denar varno pošiljati. Vendar je bila nam povisana cena, ker se stroški za pošiljanje po tem potu mnogo višje.

Opozorjamo tudi, da se sem intam more kaka pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasnit.

ZA NUJNO POŠILJATEV POSLUŽITE SE "CABLE ORDER" — DOPLAČATI JE TREBA \$2.— ZA VSAKO POŠILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO.
POŠTNIŠKI ODDELEK : :
216 West 18th Street, New York

Kratka Dnevna Zgodba

KRVAVI CVET AKACIJE

(8 peti zvezek bojevnikov na soško bojišče v dnevih 15. do 17. julija 1939.)

V ranem jutru: s Bogom, fati božja svetoviharska! Miremo na jug, na zlata polja, jih kri naših junakov poji jih se blagoslovilja in slisli milostna naša Mati svetogorka!

Viš, Rombon, Krak, Kuk! Oldahne se, ko zaviješ čez oljanki most. Zdalj si čista, oča, mir je v mraku, v prijeten vetrič dehtijo cvetoča brda in sončna Gorica.

Družba je razigrana in žida se volje. Od sedemdesetih sta dve v mislih drugje; sedemdesetletni oče iz Naklega in njegova žena. Oče z leseno nogo in brez roke.

Kam si mi ušla, moja dobra volja? Zdalj mi misel na ne-rečnega očeta kuje, kuje. Zdalj mi je prav, da gremo na Doherdob.

(Po zeleni dolini — Dolinica i pravijo — uravnajo pot na vrh Fajtovskega hriba. V tej dolini je naša kri, so naših junakov premnoge srebrne kosti.

Dolinica nas vse mine razigranost, naše razpoloženje je le še molk in globoka misel, molitev. Saj je molitev ta naš izet, no zemlji, ki je sveta, ta Doherdob.

Očeta iz Naklega pot utrja. Kako ne, ko nosi sedem križev z eno nogo in le z eno samo roko! Pobaram: "Oče, tudi ti! Pa kaj se vendar mučite?"

"Deveto leto že romam po teh krajih. Devet let na vojni sem imel mir, zdaj ga deveto leto nimam več. Te le dni se ogledam in me trpinči. Vrača se in me muči noč in dan. Kliče in vpije. Oble! Vi, mladi mož tega ne razumete. Veste: vse tisto, kar smo prestali, o, polno mero ljudskega trpljenja, bolečin, žeje, obupa, vse se po svojem času vrača v mislih, v sanjah. Kako bi vam povedal? Tudi vam se vrača: spomin na prvo mladost, na očeto smrt, na težo izpitov. Kar je sploh dogodilo nekoč lepega, grenkega, globokega, in vam je pretreslo dušo, se vrača in obnavlja. To tudi sami obnavljate. Pa uživajte, ko je minila nevarnost in se tolažite.

Tele dni se moram odzvati. Ako bi moral sam in peš, šel bi. Lepav z eno nogo in z eno samo roko. Pa tudi v zahvalo in prijeten obisk starih znancev. Zaradi Matere svetogorske, zaradi Gabrijela, zaradi Valentina, zaradi Mihaela, ki vsi imajo tod okoli svoje domove in so jih tiste grozne dni vsak hip iskale naše zručene oči; hrteča srea in mile prošnje. Po tem obisku se vracam mirno in potolažen na svoj dom."

Pogledaš in misliš, da je blizu, pa se vije cesta, na Fajtov hrib, vojaška, položna, v mnogih vijugah. Rusijo se brežine kraške zemlje, se vidi široke jame topovskih izstrelkov, zdrzneš se ob pogledu na bele skale, lobanjam podobne, ter komaj verjameš, da so skale. Ob rdeči zemlji se zdrzneš, da li ni več krvava, ker je tod kri v potokih tekla. Čez in čez pa bujno raste akacija, vsem padlim junakom v hladno senco in miren šelest.

Kakor po božjem hramu stopamo tiho po tem svetem kraju. Fajtov hrib do Mihaela. Ena sama božja pot s tisoč brčkami spomini! Kaj je meni, svedavemu turistu, in kaj je tebi, oče iz Naklega, ta božja pot?

"Zaprtem oči in vam uganem — kam smo pošiljali naše prošnje in vdihe, kje leži Mati svetogorska, Gabrijel, Valentin, v grobu Simon Gregorčič. Bog vas varaj, ki ste s mano, take

šibe in vam prizanesi zaradi našega prestopnega gorja!"

Na vrhu Mihaela; žične ovire in strelski jarki, izkopane bele lobanje, kosti. Pod vrhom izločeni rovi na vse strani. Ob vrhu vojni muzej, gaj spomenikov rajnim padlim. Za vrhom žalostna Soča in naše planine.

Kalvarija. Četa kakor na Mihaelu: vojaška, premišljena, položna. Za vrhom majhna dolinica. Razgled na morje, oglejski stolp, beneška ravan, na desno valovito gorisko mostišče, za njim vrt Gorice, Brda, Sebotin, Krn. Dolinica na moč primerna za gnezdo strojnice. Saj obvlada vse dohode na vrh.

"Tam so napadli. Tu sem bil jaz. Opazovalec bojnega polja pri težki strojnici. V rani uri so začeli in napade ponavljali vsake tri ure, dan za dnem. Ogrumne so bile žrtve naše strojnice. Potem smo se izdali. To je bilo tako: niže nad nami in ob cesti je stal križ. Le še navpični kol s križanim brez rok. Zdalj odbije drobec granate še Križanega. Jaz neprevidni — ali srečni —

da bi ga resil s ceste, in pobral, planev iz zaklona. Ta hip pade v naše gnezdo, težka granata, prav na moje mesto, do zadnjega vlakna, raztrga mojih pet tovarišev. Nato sem bil v premoru dodeljen novemu gnezdu in novi strojnici. Na večer nov napad. Sonce tone, višovi rdečijo na desni. Ogenj je oster in dobro zadeva. Zdalj smo na pikli. Izvohal nas je pehotni topič. Čim bum, čim bum. Pred nami izrek glas tonbente, iz jarkov se vali vrsta za vrsto, tuli, hrope. Mi zanjemo a njih je vedno več. Čim bum. — Nato tema, mir. Prebudim se v Ljubljani, zvem, da je v Gorici sovražnik. Utrujen sem in hočem po sobi. Naslonil bi se rad in stopil. Pa ni noge več in ni roke več. Bog mi pomagaj in mati svetogorska. — Hudo je bilo, mladi mož."

Prad leti vse razrito in brez bilke, je danes tam vse prastla akacija. Pri nas belo evete in dehti, tod le redko evete in še tedaj rdeče. Krvavordeče, ker jo kri gnoli in zaliva.

Krvavi cvet akacije! Le kliči nas, le vpij v nebo, da nam nikoli več ne bo tako hudo!

Že tisočletja jedo vojaki komis

Preskrba kake armade z živili je bila mimo strateškega udejstvovanja v vseh dobah najmuhejša skrb poveljnikov, in ker je kruh poglavitni del človeške prehrane, so zlasti preskrbi s kruhom posvečali vojaški krogi zmeraj največjo pozornost. Pri nas je zaradi vozečih, iz kraja v kraj premikajočih se poljskih pekarij gleda na to vse v najlepšem redu.

Tudi naš sedanji komis, vojaški kruh, ki ga pečejo po načinu dolgoletnih preizkušenj, je jako tečen, redilen in okusen.

V muzejih je videti staro-egiptovski mumijski kruh, ki je skoraj črn, jako trd, prekvašen in je torej pravi komis. Teško si moremo dandanes misliti, da so imeli že pred štiri tisoč leti faraonovi vojskači na svojih pohodih v Sirijo in Sudan komis — kot železno podlago v svojih "telečnjakih." Grki in nato rimske legije pa glede na kruh svojih prednikov niso posnemali. To vojaštvo je prejemalo kar žito, ki so ga mleli z ročnimi mlini ali pa so ga mečkali med dvema kamnoma. Moki so primešali vode in so imeli nekakšno pečenje mlince. V srednjem veku se niso dosti zmenili za vojaški kruh, in zlasti najemniki so rajši izropali dotično ozemlje, kamor so prišli in so se tako prehranjevali.

Vojaški kruh "komis" so šele v novejši dobi uvedli v Franciji in sicer po Louvoisu, duhovitem, vojnem ministru Ludvika XVI. Nekoliko kasneje je tudi pruska armada dobila svoj komis in sicer v dobi cesarja Friderika Viljema I. Friderik Veliki je posvečal preskrbi z vojaškim kruhom tako pozornost, da si je s tem večkrat pridaval na vojaških pohodih. Iz moke, ki jo je prevažal s seboj, so v potiskih pekarijah sproli pekli kruh. Pekarje pa so se morala oskrbovati z moko iz posebnih skladišč, od katerih niso smele biti oddaljene več kot po pet do šest pohodov. Premikanje čet je ta stroga ureditev zaradi peke kruha jako ovirala, toda v tistih časih se armade, itak niso naglo gibale, vojaki pa so

le redno prejemali svoj komis.

Napoleon je začel izvajati načelo, ki je še zdaj v veljavi, da se mora kruh peči čim bliže armade. Uvedel je skupine vojakov-pekov, ki jih je vpoklical iz vrst pekov. Toda to se ni obneslo. Preden so sezidali peči za peko kruha, je bilo vojaštvo že naprej, in kruh so morali voziti za četami, tako da že ni bil svež. Ker so se napoleonske armade sploh jako brezobzirno preživljale s tem, kar so dobile v dotični deželi, ki so jo zasledle, je imelo prebivalstvo dolžnost, da je tudi s kruhom oskrbovalo Napoleono-vo armado. Največ so bile te armade preskrbljene s prepečenjem, ki je bil na pohodih njihov poglavitna prehrana. Ta zaničnost v preživljanju vojaštva pa se je na pohodu v Rusijo bridko maščevala.

Obratno napako je zagrešila uprava pruske armade v vojni leta 1866. Ker niso mogli kriti krušnih potreb v sovražni-kovi deželi, so hoteli ves komis navoziti iz domačih krajev, misleč, da bo novo prometno sredstvo, železnica, dovolj urna za tako preskrbovanje. Ker so pa pošiljali kruh iz takih oddaljenih pokrajin na bojišče, je bil že zdavnaj izprazen, preden so ga vojaki dobili. Napake iz leta 1866 tudi niso bile odstranjene v začetku vojne leta 1870, dokler se ni potem ta krušna zadeva tako uredila, da so vojne pekarnice uporabljale mline v sovražni-kovi deželi.

Vi-akdanji kruh tako skromnega japonskega vojaka je bil med vojno v Mandžuriji samo riž, ki so si ga na najpreprostejši način vojaki sami pripravljali. Ruski vojaki, ki so se izkazali kot izvrstni mojstri v rusko-turški vojni, so si svoj kruh pekli kar v jantah, ki so jih naglo izkopali. V balkanski vojni so si turške čete same pekile kruh tako, da so devali redko testo na kovinske plošče in jih dajali na ogenj. Ta urno spečeni kruh pa ni zadostal za prehrano in tako so turški vojaki dobivali mnogo prenečen-ja. Ker pa niso imeli vode, da bi ga bili mogli razmnožiti, so se jim od zvečenja svele zob-

Dobrote iz gozda

Trnule nas spomnadi razve-sejujejo s svojimi krasnimi belimi cveti. Jeseni nam dajejo sad, iz katerega si lahko pripravimo slasten sok. Jagode same na sebi so sicer zelo kisle, a to ne škodi. Dobro dozorele jagode oparimo s toliko vrele vode, da je v enaki višini ž njimi. V tej vodi jih pustimo 24 ur. Ko se ta sok popolnoma ohladi, ga prelijemo, jagode pa oparimo potem še dvakrat na isti način in jih pustimo po 24 ur v vodi. Sok, ki smo ga tako pridobili, in je krasno rumeno rdeče barve, pomešamo nato s 375 g sladkorja na vsak liter in vkuhamo. Zadevamo na tudi, da damo nekaj več sladkorja in steriliziramo

ne in ustne dupline, tako da sploh niso mogli več jesti. V prejšnjih časih je imela še vsaka kmečka hiša svojo krušno peč in vojaštvo si je tudi lažje peklo kruh.

sok pri 70 stopinjah Celzija. Sok je zelo osvežujoč, pobarva vsak drug sadni sok krasno rubinasto rdeče in je znano zdravilo.

Lešniki, ki jih dobimo toliko v gozdovih, so posebno redilni. Vsebujejo nad 17 odstot beljakovin, nad 62 odst. maščob in 7 odst. ogljikovih hidratov.

Iz robidnic se da pripraviti zelo dober sok. V vsak liter tega soka damo po 500 gramov sladkorja, nato ga steriliziramo 25 minut pri 80 stopinjah Celzija. Ta sok zelo pospešuje potenje in spušča sluzi. Mezga iz robidnic je ena najboljših mezg in jo je priporočati tudi pomešano z drugimi mezzami.

Bezgrove jagode dajejo s sagom ali žitnimi kosmi osvežujoče hladne sadne luhe. pozimi pa s klinčki, cinetom in citronovo ploščico sijajen ogrevajoč pijačo, ki prežene začetek

vsakega prehlada. Iz bezgrovih jagod, ki se pomešajo z drugimi jagodami ali sadjem, lahko pripravimo tudi izvrstno mezgo. Bezgrove jagode obiramo najbolje tako, da odrežemo vsa koblula, ki jo sestavljajo.

Bru-nice, ki jih dušimo s sladkorjem, dajejo fin, malo trpek kompot. Priporočati je njih sok, ki mu primešamo na vsak liter 150 gramov sladkorja in ki ga pri 80 stopinjah steriliziramo 15 minut. Dobro ga je pomešati tudi z jaboličnim sokom. Če hočemo iztisnjene ostanke porabiti za marmelado jih moramo pomešati s čim slašjim sadjem.

SMRT POLJSKE KOLORA. TURNE PEVKE.

Iz Varšave poročajo, da je bila pri nekem bombardiranju mesta znana koloraturka Ewa Bandrowska-Turska, ubita. Pokojnica je bila med najslavnejšimi koloraturkami sedanjo-sti in je gostovala nekajkrat tudi v Jugoslaviji.

Iz Varšave poročajo, da je bila pri nekem bombardiranju mesta znana koloraturka Ewa Bandrowska-Turska, ubita. Pokojnica je bila med najslavnejšimi koloraturkami sedanjo-sti in je gostovala nekajkrat tudi v Jugoslaviji.

NA LJUDSKIH ŠOLAH DO 6000 OTROK.

Zanimiv je splošen pregled o številu učencev in učenk na ljubljanskih ljudskih šolah. S prirastkom števila prebivalstva tudi narašča število ljud-skošolskih učencev in učenk.

Mestna občina vzdržuje 5 deš-kih in 3 dekliske ljudske šole, dalje 5 mešanih šol, ki so bile priključene v mestno upravo z razširjenjem njenega okoliša.

Za Božigradom vzdržuje mest-na občina ljubljanska moderno opremljeno poiskusno ljudsko šolo, kjer je pouk po najmoder-nejših pedagoških načelih.

Imajo dalje v Ljubljani 3 za-ščne ljudske šole, državno po-možno šolo za duševno omeje-ne otroke in na državnem učiteljskem takozvani vadnici za dečke in deklice.

Letos je bilo na vseh ljud-skih šolah vpisanih v prvi raz-red 1296 dečkov in deklic, v vse razrede pa 5970.

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sod-nika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetkega ce-sarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bra-toma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po to-baku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradeč. — Pona-rejeni bankovci

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov \$10

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Stefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno aliko trpljenja našega naroda v časih graščanske moččnosti. V rdečju te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klena postava župnika Stefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima nobene enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi originalni, že splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga," in "Pulver und Blei," ter biser naše novelestike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo po-stavo našega velikega narodnega gospodarja 18. ste-letja, Petra Pavla Glavarja. Hrbenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mla-dostnih letih Glavarjevih, a dopolnil jo je to mladostne slike s Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njego-vem gradu Lanšprež, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kon-tese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam po-ustvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slo-venska zemlja sama.

Cena \$1.50

Tunel

(Spisal B. Kellermann)

Globoko pod zemljo vrtajo or-jaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Genialni inženjer MacAlana vodi ogromno delo. Cele armade delavcev se zari-vajo vedno globlje v osrčje zemlje. Sredi dela zaloti gra-ditelj strahovita katastrofa, ki skoro popolnoma uniči že napravljeno delo in katere žr-tev je tisoč in tisoče delavcev. Toda železna volja MacAlana ne odneha, dokler ne steče med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak. Skozi vse delo se čuti orjaški ritem, ki mestoma kulminira v gran-dioznih opisih in dogodkih. Tun-el je ena najzanimivejših knjig svetovnega slovstva.

259 strani . . . \$1.20

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestan-tizem po Slovenskem. Pridi-garja Jerneja je klasično opi-sal. Romanu so dodana vo-trebna pojasmila.

Cena \$1.50

Kje si bil tako dolgo?

Roman iz življenja. — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

60

"To seveda tudi nameravam. Toda dovožite mi sedaj, da o vsem tem ničesar več ne govorim. Že preveč sem vam pokvaril razpoloženje in gospica Hollova izgleda posebno potrta. Prosim, bodite zopet veseli, to je za vas dobro."

Charlie skrbno pogleda Trudo.

"Pa res, gospica Truda; sedaj morate piti čokolado. In zopet morate napraviti prijazen obraz, ker bomo s tem gošpodu dr. Horvatu pokazali svoje največje sočutje in mi bomo pregurali njegove žalostne spomine."

Charlie skrbno pazi na Trudin zajtrk in Klaus se mora smejeti, kako je Truda prisiljena jesti.

Klaus je saj nekoliko vseintrem pojaval svoje stališče. Naenkrat pa pravi Winnie:

"Kako pa pravzaprav pride, da tako dobro poznate našo okolico in naše razmere, da ste poznali celo našo mater in našega staroga očeta in staro mater? Prav gotovo ste bili v temem prijateljstvu s Klausom Weyersbergom in ste bili najbližje v svoji mladosti pogosto na Gravensteinu. Ali je res tako?"

Klaus se ji nasmeje.

"Mogoče mi dovožite, da vam tudi o tem pozneje kaj natančneje povem. Sedaj o tem najrajši ne bi govoril."

Truda ga zamisljeno pogleda.

"Nekaj tajinstvenega vas obhaja; to sem občutila že takoj prvi trenutek, ko ste prišli med nas. Toda z Winnie nisve med onimi ženskami, ki ne znajo spoštovati tajnosti. Torej bodite brez vseh skrbi, ne izprašujete in samo čakajte, dokler nama sami vsega ne pojasnite. Kaj ne, Winnie?"

"Popolnoma se strinjam s teboj, Truda."

"Kako pa je potekel vaš obisk v Kaselu?" vpraša Klaus, da prične govoriti o čem drugem.

Vsi izmenoma pripovedujejo o svojih doživljajih. Truda pa veselo pravi Klausu:

"Winnie in Charles sta za prihodnjo nedeljo vse povabile in morete si misliti, kako sem tega vesela."

Klaus ji smeje priklama.

"To si tudi morem misliti, ker vem, da ste dobra hči in sestra."

Truda ga naenkrat resno pogleda.

"Ali mi hočete napraviti veliko uslugo, ako vas za njo lepo prosim?"

"Prav gotovo, ako je v moji moči."

"Torej prosim, če bi Iduni prišlo na misel, da bi v nedeljo prišla k nam, jo prepoveste, ker ima za to vsak dan dovolj časa in naj pride kak drug dan. Saj veste, kaj je med njo in mojimi bratom Hansom. Kajti v soboto bo prišel in obljubila sem mu, da Iduna ne bo srečal. Sicer je še vedno ne more pozabiti in ima za vse kak izgovor. Velika dedščina, pravi, je prišla med nje kot kaka bolezen in če bi zopet kdaj nepričakovano obubožala, bi takoj zopet bila taka, kot je bila prej."

Winnie globoko vzdihne.

"Vi Hollovi ste čudoviti ljudje; tako ljubezen in zvestoba je nekaj pravičnega."

Truda se nekoliko zasmeje.

"Vresnici pri tem ni prav nič pravičnega — od človeka, ki smo si ga zaprli v srce, se pač ne moremo ločiti."

Ko pa Charlie pri teh besedah z žarečim pogledom išče njene oči, Truda zelo zardi in prestrašena povese trepalnice.

"Bodite brez skrbi, gospica Holl, praga naše hiše bom varoval kot angel z ognjenim mečem. Potem pa morate biti jutri pripravljene na Idunin obisk. Že večer, ko sva jahala je hotela z menoj priti k vam. Toda rekel sem ji, da ne vem, ako ste se že vrnili iz Kasela. In tedaj pravi, da vas bova obiskala, kadar prihodnjič zopet jehava in to bo jutri, ali pojutrišnjem. Ker pa je pojutrišnjem nedelja, bom porabil svojo diplomacijo, da se bo vse jutri zgodilo."

"O, prečim, storite to, potem se morem brez skrbi veseliti na prihod naših ljudi," pravi Truda.

Zelo zaupno se flegovarjata, dokler se Klaus ne poslovijo in jo smešnega obreza, kot kak grešnik, pravi, da Iduni ničesar ne pove o tem, da je bil že jutraj v Longwyjevi hiši.

"Drugace bo rekla, da sem preveč vsiljiv," pripomni.

Toda vsi so veseli, da je imel druge vzroke, da Iduni zataji svoj obisk.

"Ubogi dr. Horvat," pravi Winnie, ko je odšel. "Ker je edini, s komar more Iduna ljubimkovati, bo moral pred njo mnogo prestat, toda zdi se mi, da mu je to le malo všeč. Mislim, da ji je danes kar pobegnil."

Truda jo objame okoli pasu.

"Zdi se mi, Winnie, da ima dr. Horvat oči samo za Ruto. To sem že mnogokrat opazila."

"To bi bil tudi najlepši par. Toda dr. Horvat ne izgleda premožen, Rut pa je tudi revna."

Charles pri-topi k njima.

"Nič se ne bojte, dr. Horvat izgleda, da je popolnoma v staru skrbeti za svojo ženo. In če ima Ruto rad in tudi ona njega rada, potem pri tem denar sploh ne bo govoril. Bilo bi tudi škoda."

In iz njegovih besed zveni veliko spoštovanje, tudi do Rute Falknerjeve.

Neslednjega jutra, kot vsak dan, se Klaus zopet snide z Ruto pri zajtrku. Poroča ji o svojem obisku pri Longwyjevih in o svojem domenu k Iduni, da bosta jahala in se med potoma oglasila tudi pri Longwyjevih. Rut nekoliko vzdihne.

"To zopet ne bo brez zbadljajev za ubogo Trudo. Iduna bo prav gotovo zopet skušala sejati malo zlažbe."

"Mogoče toda z današnjim obiskom jo hočem odvrniti od tega, da v nedeljo ne bi šla tja."

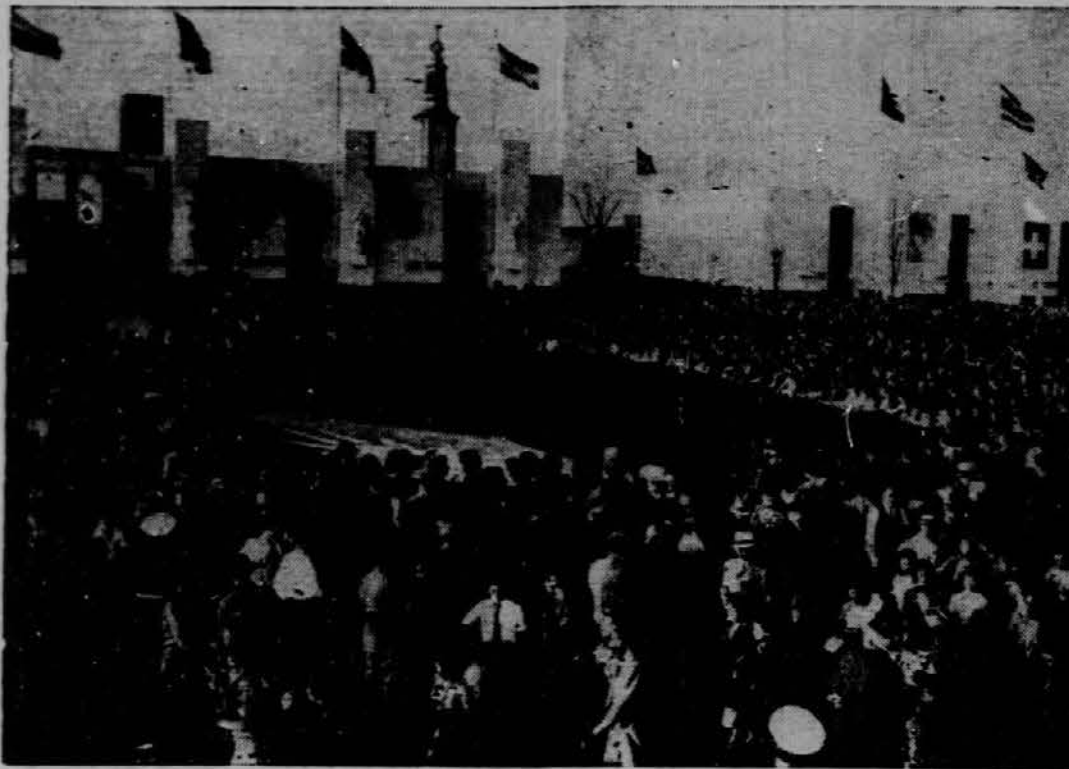
In Klaus ji nove, zakaj hoče to doseči.

Rut ga z velikimi očmi pogleda.

"Ali moreš razumeti, da bi mogel kdo koga, ki mu je povzročil toliko gorja, in se je pokazal nezvestega, še ljubiti?"

(Nadaljevanje prihodnjik)

KITAJSKA OBHAJA SVOJ DAN NA SVETOVNI RAZSTAVI

Velika množica Kitajcev na Mirovnem dvoru na Svetovni razstavi v New Yorku obhaja Kitajski dan. V zastavo v spredju so metali prispevke za Kitajce, ki so bili prizadeti vsled vojne. Četudi je bila policija pripravljena na morebitne spopade, jih ni bilo.

Ptiči se selijo

Preden nam padanje rjavega listja z dreves in še razni drugi pojavi napovedo pripravo narave na zimski počitek, nam naznanijo selitve ptic, da so na pragu velike izpremenbe. Zgodi se, da se lastovice že v najlepših dneh septembra ko imajo povsod obilo hrane, strinjajo v jate ter odpravljajo na odhod. V dolgih, tesno strujenih vrstah sedijo na brzjavinih žicah, spreletavajo se nad hišami, zdaj nizko, zdaj visoko, in ljudje se začudeno vprašujejo od kod te nove jate; ali so se vrstile stare, ali pa so od drugod prispele nove.

O preseljevanju ptic do zadnjih desetletij nismo vedeli nič gotovega. Šele po vseh kulturnih državah urejene opazovalnice ptičjega življenja zlasti pa preseljevanja, nam deloma pojasnjujejo čudo ptičje selitve. Prej nekdanji smo bili prepričani, da imajo jate ptic selivke svoje vodnike in reditelje, ki že poznajo pot.

Opazovalnice pa so dokazale, da navleže ptice tudi brez starih kašpotov zračno črto za svoj polet. Tako na primer so opazovalnice napravile poizkuse z mladimi čapljami. Strogo so jih ločili od ptic enake vrste ter jih pridržali še nekaj dni po odhodu int. Ujete čaple so bile mladiči iz istega leta in še nikoli niso bile na potovanju. Ko pa so jih izpustili, so se takoj same odločile za selitev, pri čemer je zanimivo to, da so jo mahale po isti zračni črti, no kateri se vrši selitev čapelj od pradavnih dob.

Tudi vprašanje načina ptičjega potovanja je razčiščeno. Razlikovati moramo dva glavna tipa: selivce v široki fronti in selivce v dolgi vrsti. Prvi, med katerimi so tudi lastovice,

imajo navado, da se spreletavajo posamič ali v raztresenih jatah od počivališča do počivališča in se kajkrat razprostirajo kakor v žarkih preko pokrajine. Njihova selitev je podobna breznačnemu klatenju, ki gre v neko določeno smer, katere se drže tako dolgo, dokler jim do dopuščajo zemljepisne oblike dežele in dokler imajo dovolj hrane. Na obalah in obronkih pogorij se pa strnejo pogosto v stisnjene jate, da si poiščejo najpripravnije mesto za prelet ovire. Kakor hitro je ovira premagana, se raztegnejo ptičji oblaki in potujejo dalje spet v široki fronti. Načina potovanja v dolgi vrsti pa se po-lužujejo najbolj ptice, ki jih način preživljanja veže na vodo. V dolgih vrstah sledijo teku rek in kavaljem obal. Pri tem se ne brigajo dosti, če napravijo dolge ovinko ali celo spremenijo smer, kakor jih to silijo vodna pota.

Pri selitvah dosežejo posamične ptice obdobjanja vredne rekorde. Tako so v Južni Afriki ujeli lastovico, ki je nosila obroček iz vzhodne Kanade. Evropske opazovalnice so našle ameriške ptice, ki so preletele Atlantik, Berzgov preliv, vso Sibirijo in vzhodno Evropo ter se pojavile v prednji Evropi. Ako vpošte-vamo te sične letalske podvige, moramo priti do zaključka, da selitvam ni vzrok samo bojazen pred mrzom ali pomankanje hrane, marveč, da drobni stvarci zapovedujejo dolgotrajno selitev močan notranji nagon. Tako se nam razodeva vseumovnost prirodnih sil, katerih učinke sicer lahko omejujemo, a si ne moremo razložiti notranje zveze in globljega pomena.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo —
UNITED STATES
oziroma
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,
ako je vam le priročno

OSEM ŽRTEV ZAVOLJO LJUBEZNI

V vasi Villadi pri Rossariju v Argentini je 35-letni dninar Colombo ponoči vdrl v hišo nekega posestnika Barrere, ki ga je bil nekoliko dni prej odpustil, ker je delavec z ljubezenskimi ponudbami nadlegoval njegovo mladoletno hčer. Lajanje psov je Barrero zbudilo, a preden se je dvignil in postavil v bran, ga je Colombo ubil s strelom iz puške. Morilec je nato ustrelil tudi Barrerovo ženo in nekega hlapca, ki mu je hotel iztrgati puško. Nato je zvezal vseh pet otrok svojega bivšega delodajalec k hišni opravi in je štiri izmed otrok pobil s sekuro. Odšel je nato v kuhinjo, da si pripravi malo jedi. Med tem je zadnjemu otroku, deklici, uspelo, da se je rešila vezi in je stekla k nekemu sorodu. Ko je dospela policija, je našla zverinekega morileca mrtvega. Pogнал si je bil kroglo v glavo.

ZOBJE IN ZNAČAJ

Menda ga ni dela človeškega telesa, ki bi ga ne uporabili že za ugotovitev človeškega značaja. Sem spadajo oblika lo-banje, pogled oči, roke, nos, usta, čeljusti, ušesa itd. A sedaj naj bi po odkritjih nekega ameriškega zobozdravnika podobno ulogo imeli tudi zobje.

GLAS NARODA

Pošiljamo v staro do-novino Kdor ga ho-če naročiti za svoje sorodnike ali prijate-lje, to lahko stori — Naročnina za staro kraj stane \$7 — V Italijo lista ne pošiljamo

Po njegovem naziranjju kaže-jó tako zvani "zajčji" zobje kop in šibki zobje nervozen, notranje remiren in raztrgan značaj, kratki zobje z visokimi česni pa nizkotno mišljenje in trmoglavost. Slabo oblikovani in neravni zobje so zanes-ljiv znak za šibko inteligenco, narazen stoječi zobje pa za ču-tnost itd. Sedaj naj pride še tisti zobozdravnik, ki bo do-gnal, kakšne značaje izdajajo umetni in plombirani zobje.

NAJDALJŠI MOST V ŠPANIJI

Pri Anposti, pokrajina Tar-ragona, so izročili prometu nov most čez reko Ebro. Stari most je bil razbit v španski državljanski vojni. Novi most meri v dolžino 134 metrov, širok pa je 10 metrov in je naj-večji vsečrni most na španskem ozemlju. Dogotovili so ga v 104 dneh.

ELEKTRIČNO OKO NADO-MESTUJE KLJUČ

Da bi se roke zobozdravni-kov in njihovih pomočnikov pri odpiranju omaric in preda-lov z instrumenti ne okužile z bacili, so v Ameriki zgradili novovrstno omarico za instru-mente, ki nima sploh nobenih ročajev in ključev. Svetlobna stanica, tako zvano električno oko, je tu prevzela vlogo klju-ča.

Če se z gibom roke prekine žarek, ki pada na električno oko se sproži mehanizem, ki odpre omarico, z večkratno po-novitvijo tega giba, pa se od-prejo posebni predali. Zdrav-niku slobno ni treba, da bi se o-mare dotaknil, zato se je mož-nost, da bi s svojimi rokami prenesel bacile v pacientova usta, zelo zmanjšala.

OREL IZ VARŠAVE PRILE-TEL V ITALIJO

Neki italijanski lovec iz Sa-vone je ujel živega orla, ki me-ri z razpetimi krili nad dva metra v širino. Na nogi ima orel dva obročka z napisom: živalski vrt v Varšavi, 16. febr. 1939. Baj je gre za roparico, ki je pobegnila iz Varšave o pri-liko bombardiranja poljske prestolnice. Orel je preletel razdaljo 1200 km, kolikor zna-ša proga v zraku od Varšave do Genova.

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prostor za novo zaloga smo zni-žali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storitve to še da-nes, ker bo zaloga kmalo iztekla.

5 KNJIG \$ 1 za

1. Andrej Hofer (Junaški vodja Tirolec)
2. Belgrajski Biser (Viljo Jelenc)
3. Beneška Vedeževalka
4. Boj in Zmaga (Josef Spillman)
5. Božični Darovi (Rudolf Vrabl)
6. Burska Vojaka
7. Cvetke (H. Majar)
8. Dedek je pravil (Julij Slapšak)
9. Devica Orleanska
10. Dve sliki (Ksaver Meško)
11. Duhovni boj (Lorenz Skupoli)
12. Fra Diavolo
13. Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
14. Gozdovnik, I. zvezek (H. Majar)
15. Gozdovnik, II. zvezek (H. Majar)
16. Hudo Brezdn (Fr. Erjavec)
17. Humoreske, Groteske in Satire (Azov in Teffl)
18. Korejska Brata, črtica iz mislje-vin v Koreji (Josef Spillman)
19. Krivna Osveta
20. Mesijsa (Dr. Jeglič)
21. Mladim Sreem, povesti za mladino (Ksaver Meško)
22. Maron, krščanski deček z Liba-nona
23. Musolino
24. Ob 50-letnici dr. Janeza Ev. Kreka
25. Patria, Povest iz irske junaške dobe (H. Federer)
26. Paberk iz Roža (Ivan Albreht)
27. Popotniki, novele in črtice (Milan Pugalj)
28. Požigalec (H. Majar)
29. Pravičice (H. Federer)
30. Pravičice in pripovedke za mla-dino (S. Košutnik)
31. Povesti in Slike (Ksaver Meško)
32. Ptice Selivke (Tagore)
33. Praški Judek (Josip Vole)
34. Praprečaneve Zgodbe, Povesti (Anton Stražar)
35. Preganjanje Indijanskih mislje-ljarcv (Josef Spillman)
36. Rdeča in bela vrtnica (Anton Huonder)
37. Revolucija na Portugalskem
38. Sisto s Sesto (H. Federer)
39. Skopi Siro Indljo
40. Spisi Kristofa Smida
41. Student naj bo (S. Finžgar)
42. Strahote vojne
43. Suneksi invalid (S. Košutnik)
44. Sveta Nožburga
45. Tri Indijanske povesti (Josef Spillman)
46. Večerna pisma (Marja Kmetova)
47. Vrtnar (Tagore)
48. Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
49. Vojnimir ali Poganstvo in krd (Josip Ogrinec)
50. Zadnja Knežka vojaka (August Senoa)
51. Zadnji dnevi nesrečnega kralja S. Košutnik
52. Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
53. Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Planinski)
54. Zgodovinske anekdote (Dr. Sarabon)
55. Zlatokop (Josef Spillman)

(Vezava nekaterih knjig je od loča-nja nekoliko izskakana.)

Ako ima kaka knjiga več zvez-kov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR!

Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedi-te pri naročilu več knjig, da Vam moremo postreči.

KNJIGARNA

Glas Naroda

216 WEST 16th STREET

NEW YORK

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetni-ških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni

Zbirka 87 fotografij v bakro-tisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Bolnjakovo jesezo

216 WEST 16th STREET, NEW YORK